

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Epărhiei gr. or. rom. a Caransebeșului
APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " pe $\frac{1}{2}$ de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 fr.
" " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte
etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la
150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte
8 cor., de aci în sus 10 coroane

Correspondențele să adresează redacțiunii
„FOAIA DIECEZANĂ”
iar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
ADMINISTRAȚIUNEA
Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Siondul eparhial

al diecezei gr. or. rom. a Caransebeșului, pe-
riodul XIII, sesiunea I., convocat la Caransebeș
pe Dumineca Tomii, 9 Aprilie 1906.

Ședința IV.

ținută la 28 Aprilie 1906 la 9 ore a. m.

Președinte: Prê Sântia, Sa Domnul Episcop diece-
san Nicolae Popea.

Notariu: *Dimitrie Bogolieviciu*.

22. Se cetesce protocolul ședinței a III-a și
se autentică

23. Trecându-se la ordinea zilei, comisiunea ve-
rificătoare, prin referentul ei Dr. Ioan Nedelcu, raportează
asupra actului electoral preoțesc din cercul al V-lea
Coșava, atăcat prin protest.

Considerând, că protestul n'a intrat în
terminul prescris, ci cu 13 zile mai târziu;
și fiind actul electoral în ordine și credențio-
nalul prezentat, deputatul Antoniu Anghel,
se verifică ca deputat preoțesc pentru cercul
al V-lea.

24. Acelaș raportor referă asupra actului elec-
toral preoțesc din cercul al VII-lea Jebel, atăcat prin
protest.

„Neputând forma substratul unei inves-
tigări, învinuirile produse în protest, cari nu
sunt dovedite, ăr actul alegerii fiind în or-
dine și credenționalul prezentat, deputatul
Nicolae Sîbia se verifică.

25. Tot acelaș raportor referă asupra actului
electoral mirenesc din cercul XX, Satul-nou, atăcat prin
protest.

Deputatul Dr. George Miclea întrunind
cele mai multe voturi așa, că nici la un cas
alegerea sa nu pôte fi trasă la îndoială, și
prezentându-și numitul credenționalul: să ve-
rifică.

Verificarea deputatului Dr. Petru Pența
în urmarea gravaminelor cuprinse în protestul
lui Cuzman Mihailov și consoții din Dolóve
se ține în suspens până la înțrarea raportului
lămurit a protopresbiterului Panciovei, în pri-
vința arătării, ce i-s'a înaintat de cătră mai
mulți credincioși din Dolóve.

26. Tot acelaș raportor referă asupra actului
electoral mirenesc din cercul al XII, Sasca-montană,
atăcat prin protest.

„~~Fiind în protestul alăturat nominativ~~
înșirați mai mulți credincioși, cari în proto-
côtele electorale figură ca votanți, precând
după protest numiții alegători nici n'au fost
în ziua alegerii în comuna respectivă; afir-
mându-se mai departe, că unele protocôle
electorale s'au încheiat cu zile mai târziu
după alegere; --- afirmându-se în fine, că
unele protocôle electorale cu zile după ale-
gere s'au încheiat în cancelăriile notariale: —
verificarea deputaților Petru Corcan și Dr.
Ioan Manguica se ține în suspens și se or-
dină cercetare.

27. Comisiunea bisericăscă prin raportorul ei Dr.
George Popoviciu referă asupra raportului general al
Consistoriului diecesan, ca senat bisericesc pro 1905,
făcând următoarea propunere:

„Raportul se ia la cunoscință și se aclude la pro-
tocol“.

Deputatul Ioan Budințian își exprimă dorința, ca pe
viitoriu să se arete în raport mai detaliat activitatea preo-
țimeii referitoriu la promovarea stării culturale, morale și
materiale a poporului prin cultivarea diverselor ramuri
economice în mod rațional; la reducerea luxului și stâr-
pirea datinelor, cari au ca urmare mari pedeci eco-
nomice.

Luând cuvântul deputatul Dr. Nicolae Ionescu, în
decursul vorbirii sale, țece deputați cer ședința secretă,
care și urmază.

Redeschizându-se ședința publică se enuncie con-
clusul:

Raportul se ia la cunoștință și se aclude
la protocol.

28. Comisiunea financiară prin raportorul Coriolan
Brediceanu, referă în obiectul raportului Consisto-
rului diecesan despre rezultatul anchetei esmise de
sinodul eparhial prin concludul Nr. 39 ex. 1905. pentru
cercetarea învinuirilor ridicate de fostul cassariu al Ti-
pografiei și librăriei diecesane, Constantin Călțun, asupra
fostului administrator al Tipografiei și librăriei Traian
Barzu.

Pe baza §. 6 p. 3 al regulamentului
pentru procedura judecătorească în cauzele
disciplinare această cauză se derivă Consisto-
rului diecesan, ca for disciplinar, ca Ven.
acelaș pe baza investigațiunei efectuite să
aducă decis ca for de prima instanță și acela
să-l comunice cu interesații.

29. Comisiunea financiară prin raportorul Const.
Burdia referă asupra raportului Consistorului diece-
san, cu carele se înaintăză conspectul despre încassările
în speșele deputaților și convenția episcopescă cu ob-
servarea, că a ordinar licuidarea restanțelor în tractul
Bisericeii-albe și al Mehadiei prin asesorii consistoriali
Dr. Petru Barbu și Spiridon Șandru.

Măsurile luate de consistoriu se iau
la cunoștință aprobătoare cu aceia, cumcă
~~consistoriul să efectueze licuidarea în toate~~
acele protopresbiterate, în cari sunt restanțe.

Licuidarea are să se facă negreșit până
la sinodul proxim în următorul chip și adevă :

1. Consistoriul are urgent să compună
o instrucțiune de licuidare pe a cărei basă
licuidarea să se facă uniform în fiecare pro-
topresbiterat, servind de basă această instruc-
țiune și asesoriilor consistoriali deja esmiși.

2. În fiecare protopresbiterat să se es-
mită un comisariu espert din partea consis-
torului, carele apoi pe lângă atragerea proto-
presbiterului tractual să facă licuidarea la
fața locului în fiecare comună și cu ajutoriul
datelor, care stau la dispozițiunea Consis-
torului.

3. Comisariul să constateze cu ocași-
unea licuidării și starea actuală a comunei
respective, pentru de a fi Consistoriul pus
în poziția de a staveri de nou cheia de
eiectare.

30. Comisiunea financiară prin raportorul Const.
Burdia, referă asupra raportului Consistorului diecesan
referitoriu la eruarea cauzelor neincassării restanțelor în
speșele deputaților sinodali și congressuali, precum și
în convenția episcopescă.

Cauza presentă se consideră resolvată
sub Nr. 29 protocolar.

31. Comisiunea bisericească prin referentul ei Dr.

George Popoviciu raportăză în cauza parohiei din Furdia,
rămasă vacantă după preotul Porfirie Petroviciu.

Sinodul eparhial cu abatere dela con-
clusul său de sub Nr. 129 ex 1880 decide
întregirea pe calea concursului a parohiei din
Furdia, rămasă vacantă după mórtea preo-
tului Porfirie Petroviciu.

32. Tot acelaș raportor referăză în cauza rugării
comunei Oloșag, ca parohia de acolo să fie decretată
parohie de clasa a III-a și să fie întregită pe cale con-
cursuală.

Sinodul eparhial decide, că intru cât
s'ar dovedi în mod demn de creșmânt, că
venitul parohial este îndestulitoriu — parohia
din Oloșag, să fie decretată de clasa III-a.

33. Comisiunea bisericească prin referentul Dr.
George Dobrin raportăză în obiectul parohiei din Lugoj,
rămasă vacantă după reposatul paroh Mateiu Ignea.

Sinodul decide, ca să se susțină con-
clusul sinodal, prin carele s'a redus parohia
din cestiune.

34. Comisiunea bisericească prin raportorul Dr.
George Popoviciu, referăză în obiectul parohiei rămase
vacante după mórtea preotului Dimitrie Iorga din Ghilad.

Sinodul decide, ca parohia vacantă din
Ghilad să se reducă.

35. Acelaș raportor referăză în cauza arătării lui
Ioan Uzon, din Ciacova, contra protopresbiterului Ioan
Pinciu.

Se transpune Consistoriului diecesan.

36. Tot acest raportor referăză în cauza arătării
lui Grigorie Stoiacoviciu din Caransebeș contra profe-
sorului Dr. Petru Barbu.

Se transpune Consistoriului diecesan spre
competentă resolvire.

37. Acelaș raportor referăză asupra rugărei mai
multor credincioși din Dolóve, ca parohia de acolo să
se întregescă escriindu-se concurs.

Se transpune Consistoriului diecesan spre
competentă resolvire.

38. Presidiul presentăză rugările de concediu pe
restul sesiunii ale deputaților Dr. Pompeiu Marcu, Dr.
Valeriu Olariu și Dr. Virgil Nemoian.

Se declară de urgente și concediile se
acórdă.

Proxima ședință anunțându-se pe órele 5 p. m.
ședința presentă se inchide.

Ședința V.

ținută în 28 Aprile 1906, la órele 5 p. m.

Președinte : Pré Sântia Sa Domnul Episcop diece-
san **Nicolae Popea.**

Notariu : *Ioan Marcu.*

39. Protocolul ședinței a IV-a nefind redactat

Autenticarea lui se amână pe ședința
proximă.

40. Presidiul presentăză cererea de concediu a

deputatului Ioan Popoviciu din Mehadia pentru restul sesiunii

Concediul cerut se acordă.

41. Deputatul Ioan Budințian face următoarea propunere:

Consistoriul diecesan se însărcinează a compune și prezenta la proximus sinod raport despre starea actuală a domeniului din Visag, referitoriu la mărimea averii imobile, a restanțelor de pretensiuni din esarendări și din vințarea de pământ.

Declarându-se de urgentă această propunere
Sinodul o primesce.

42. Deputatul Dr. Nicolae Ionescu face următoarea propunere:

Pentru-că pământul din Visag, care l-a cumpărat preotul Ion Sfêrcociu dela diecesa noastră, se potă veni erăși în proprietatea diecesei, se recercă Venerabilul Consistoriu diecesan, ca la relicitația scrisă pe 31 Maiu anul curinte st. n. asupra acestei realități, să ia parte și constantând valoarea de achi a acestei realități să liciteze până la acel preț.

Declărându-se de urgentă
Se primește

43. Deputatul Dr. George Popoviciu propune a se esmite o delegație la sântirea bisericei catedrale din Sibiu.

Propunerea se primește și sinodul alege în această delegațiune pe deputații: Andreiu Ghidiu, Coriolan Brediceanu și Dr. George Dobrin.

44. Comisiunea financiară prin raportorul Sebastian Olariu referéză asupra raportului general al Consistoriului diecesan ca senat episcopesc pe a. 1905, asupra stărei fondurilor și fundațiunilor aflătoare în administrarea Consistoriului precum și asupra stărei averilor, fundațiunilor apartinătoare comunelor noastre bisericesti din diecesă și propune, ér sinodul decide:

Raportul se ea la cunoscință și se alătură la protocol.

45. Acelaș raportor referéză asupra bilanțului și inventarului Tipografiei și librăriei diecesane pe timpul dela 1 Martie 1904 până la 30 Iunie 1905 și face următoarea propunere:

„Bilanțul și inventariul tipografiei și librăriei diecesane se ia la cunoscință cu adausul, ca încassarea pretensiunilor scadente să fie solicitată mai energic ér cele neîncassabile să se trecă la dubiose“.

Deputatul Dr. George Dobrin propune următorul amandament:

„Personalul sé se întregescă cu puteri cualificate în ale librăriei și tipografiei, — ca astfel aceste instituțiuni sé potă corespunde mai bine menițiunei lor“.

Amandamentul primindu-se sinodul decide:

Bilanțul și inventariul tipografiei și librăriei diecesane să ia la cunoscință cu adausul, ca încassarea pretensiunilor scadente să fie solicitată mai energic, éră cele neîncassabile să se trecă la dubiose.

Personalul sé se întregescă cu puteri cualificate în ale librăriei și tipografiei, ca astfel aceste instituțiuni se potă corespunde mai bine menițiunei lor.

46. Acelaș raportor referéză despre literile fundamentale ale „Fundațiunei stipendiare a majorului ces. și reg. Traiă Stroiescu“ înaintate de Consistoriul diecesan spre aprobare.

Literele fundamentate stabilite pe basa testamentului răposatului Traiă Stroiescu și a transacțiunei făcute cu erezii legali ai acestuia se aprobă și se remit Consistoriului spre mai departe purcedere conform dispozițiunilor legale, cari privesc fundațiunile de asemenea natură.

47. Acelaș raportor referéză asupra raportului Consistoriului diecesan în obiectul cauzelor, din cari provine numărul forțe mare de preliminar și socoți nesubscernute spre revisiune. Totodată propune și la propunerea comisiunei sinodul decide:

Consistoriul diecesan se însărcinează a face de datorință învățătorilor și respective preoților în comunele rămase în întârziere, a compune preliminarile și socoțile restanțe pe lângă o retribuțiune amăsurată din lada bisericei.

48. Acelaș raportor referéză asupra raportului Consistoriului diecesan referitor la schimbul vilei diecesane din Băile Erculane, cu intravilanul și casa Nr. 484 din Caransebeș, proprietatea Comunității de avere, pe lângă un adaus de 25,000 cor. din partea acestora.

Sinodul aprobă pe lângă adausul de 25,000 cor. schimbul „Vilei diecesane“ din „Băile Erculane“, proprietatea diecesei, cu intravilanul și casa Nr. 484 din Caransebeș, proprietatea „Comunității de avere“, și autorizéză Consistoriul diecesan a încheia definitiv contractul de schimb.

49. Acelaș raportor referéză despre literile fundamentale referitoare la „Fundațiunea stipendiară a căpitanului ces. și reg. Dimitrie Brumariu“ înaintate din partea Consistoriului diecesan spre aprobare.

Literele fundamentale stabilite pe basa testamentului răposatului Dimitrie Brumariu se aprobă și se remit Consistoriului spre mai departe purcedere conform dispozițiunilor legale referitoare la fundațiuni de asemenea natură.

50. Acelaș raportor referéză asupra petițiunei lui George Imbronoviciu conducătoriul tipografiei diecesane, prin care cere ridicarea salariului său anual dela 1800 cor. la 2000 cor. și participarea la 3% din venitul brut, și face propunerea: „De ôrece abia în anul trecut i-s'a ameliorat petentului salariul dela 1640 cor. la 1800 cor. de astădată cererea nu sé pôte încuviința“. Cu abatere dela această propunere

Sinodul ridică salariul petentului la 2000 cor. fără participarea la procentele cerute din venitul brut.

51. Acelaș raportor referă asupra proiectului de preliminarium pro 1907

Preliminarium pro 1907 se aprobă cu venitele de . . . . . 80507 cor. 33 fil. spesele „ . . . . . 82893 „ 3 „
pe lângă un deficit de . . . . . 2386 cor. 40 fil. carele este a se acoperi din economizări și alte izvoare extraordinare.

Preliminarium se alătură la protocol.

52. Acelaș raportor referă, asupra sumariilor socoților și inventariilor, fondurilor și fundațiilor diecesane și socota fondului general administrativ pe a. 1905.

Socoțile fondurilor diecesane pe a. 1905 revădute și aflate în ordine se aprobă, ăr senatului episcopesc se dă absolutorium. Supra-erogațiunile de 392 cor. 66 fil. și spesele neprelimate de 828 cor. 30 fil. aflându-se motivate se încuviințază, dându-se indemnizarea cerută.

53. Acelaș raportor referă, că comisiunea pregătitoare a scontrat cassa diecesană și a examinat valorile fondurilor și fundațiilor diecesane, precum și ale fundațiilor particulare și ale depositelor, aflându-le în regulă.

Raportul se ia la cunoștință cu însărcinarea da a se satisface concluderii sinodal de sub Nr. 20 ex. 1905.

54. Comisiunea bisericească prin raportorul Dr. George Popoviciu raportă asupra acuzei mai multor credincioși din Naidăș contra preotului Petru Muntean.

Se transpune Consistorului diecesan spre competentă rezolvire.

55. Acelaș raportor referă asupra rugărei judei comunal David Țațu din Ciuta, ca parohia de acolo să se declare de clasa III-a.

Nefiind ameliorarea dotațiunei preoțesci dovedită cu documente demne de creșământ, cererea nu se încuviințază.

56. Acelaș raportor referă asupra acuzei lui Ilie Crăciunel din Răcășdia contra preoților Simeon Ciulin și Aurel Ciulin de acolo.

Se transpune Consistorului diecesan pentru competentă rezolvire.

57. Comisiunea școlară prin raportorul George Jianu referă asupra raportului general al Consistorului diecesan ca senat școlar pe a. 1905 și propune: „Raportul se ia la cunoștință și se aclude la protocol“. La această propunere deputatul Ioan Stoia face amandamentul, ca Consistorium diecesan să întrevină la locul competent, ca învățătorii dela școlile elementare de stat să fie îndatorăți a conduce la s. biserică în Dumineci și sârbători pe școlarii gr. or. români, cari cercetază acele școle conform ordinațiunii Ministrului de culte și instrucțiune publică emanat în această cauză. Sinodul decide:

Raportul se ia la cunoștință și se alătură la protocol. Consistorium diecesan să întrevină la locul competent, ca învățătorii

dela școlile elementare de stat să fie îndatorăți a conduce la sânta biserică în Dumineci și sârbători pe școlarii gr. or. români, cari cercetază acele școle, conform ordinațiunii Ministrului de culte și instrucțiune publică emanată în această cauză.

58. Acelaș raportor referă asupra raportului Consistorium diecesan în chestiunea ordinațiunilor ministeriale Nr. 72000, 72001,

Sinodul aprobă pașii făcuți în chestiunea acesta și se invită Consistorium diecesan a înainta Consistorium metropolitan raportul cerut de acesta pe lângă opiniorarea, că afacerea să se subscernă la timpul său congruelului proxim pentru o acțiune cumulativă.

59. Comisiunea petiționară prin raportorul Sofronie Avramescu referă asupra petiției cancelistului diecesan Ioan Raduloviciu pentru a fi primit la fondul de pensiu.

Petiția se transpune Consistorium diecesan spre rezolvire ținând în vedere dispozițiunile §. 3 din statutele fondului de pensiu, conform cărora petentul nu se pôte lua în statul celor îndreptățiți a participa la acest fond.

60. Acelaș raportor referă asupra rugării lui Isidor Zaberca contabil ajutător la cassa diecesană spre a fi denumit defintiv în postul său și a fi primit la fondul de pensiu.

Se transpune Consistorium diecesan spre rezolvire.

61. Acelaș raportor referă asupra rugării comunei bisericesci din Hauzesci, ca să i-se erte împrumutul de 400 cor., cu care datorăz fondului diecesan.

Se transpune Consistorium diecesan spre rezolvire întrucât se pôte favorabilă.

62. Acelaș raportor referă asupra rugării preotului și a mai multor credincioși din Vucova spre a se da în arendă comunei bisericesci de acolo sesiunea parohiei reduce.

Se transpune Consistorium diecesan spre rezolvire cât se pôte de favorabilă.

63. Acelaș raportor referă asupra rugărei preotului Ioan Mărgineanțu din Birda, prin care cere să i-se încuviințeze folosirea a 9 jugere din sesiunea parohială redusă, drept renumerație pentru administrarea filiilor Sân-George și Bercuța.

Rugarea se transpune Consistorium diecesan spre rezolvire, având în vedere destinațiunea venitelor dela sesiunile parohiale reduce.

64. Acelaș raportor referă asupra rugării parohului Ioan Luca din Răcășdia spre a i-se da în folosință intravilanul parohial de sub Nr. 290 din Răcășdia, aparținător sesiunei sale parohiale, care de present se folosesc de comuna bisericească.

Se transpune Consistorium diecesan cu recomandarea, ca întrucât cererea petentului

este adeverită să facă dispozițiunea recerută pentru introducerea lui în posesiunea intravilanului parohial.

Proxima ședință anunțându-se pe ora 10 a. m. a zilei următoare ședința presentă se închide.

Sfințirea catedralei din Sibiu

Duminecă în 30 Aprilie a. c. s'a săvârșit în centrul metropoliei noastre ortodoxe române, la Sibiu, un act solemn care în istoria bisericii noastre face epocă. S'a sfințit adevărat biserica catedrală ortodoxă în mijlocul unor festivități grandioase, cum de veacuri nu s'au mai văzut.

După veacuri întregi de ani, în cari poporul român din Ardeal și Ungaria cu biserica-i impilată a suferit cele mai neomenoase persecuțiuni, când biserica noastră cea mai veche din țările de sub coroana Sfântului Ștefan se consideră numai de tolerată, când poporul român numai în locuri ascunse putea preamări pe Dumnezeu. — Iată astăzi un monument superb își ridică falnic în mijlocul Sibiului turlele spre cer, un monument clasic demn de vremuri mărețe, închinat măririi lui Dumnezeu.

Idee zidirii acestei biserici s'a zămislit în geniala minte a nemuritorului Șaguna și pentru aceea este corect ce zice „Gazeta Transilvaniei“, că această catedrală este *incoronarea operei celei mari*, pentru care a trăit și a murit Marele Șaguna, desăvârșirea operei *pentru desăvârșirea și reînvierea vechei metropolii a Românilor din Ardeal și Țara ungurească*. Și pentru că așa stă lucrul, Prea Sântitul nostru Domnul Episcop Nicolae Popca, ca unul carele a trăit și a lucrat lângă Marele Șaguna și carele încă atunci a contribuit cu o sumă considerabilă la colecta catedralei, a regretat mult, că n'a putut participa în persoană la actul sfințirii catedralei. Nu etatea înaintată, cum s'a accentuat într'un toast la banchetul, ce a avut loc după sfințirea catedralei, ci faptul, că a trebuit să conducă sinodul eparhial, l-a împedecat să întreprindă călătoria la Sibiu, precum a și fost împărțită aceasta I. P. S. Domn Metropolit la invitarea primită.

Ar fi fost o mângăere sufletească pentru Prea Sântia Sa, dacă iar fi fost dată posibilitatea să ia parte la *incoronarea operei celei mari a nemuritorului Șagună*.

Despre sărbările împreunate cu această sfințire reportăm următoarele:

Deja cu zile înainte de sărbări a sosit la Sibiu mare mulțime de oaspeți atât dela noi, cât și din România. Așa P. S. Sa Părintele Episcop al Aradului Ioan I. Papp, Arhimandriții Augustin Hamsea și Va-

sile Mangra, apoi prof. N. Iorga și I. Florescu, secretarul Ligiei din București. Deosebit de bună impresie a făcut prezența dnilor Antoniu, Petru și Ionel, din ilustra familie Mocsonyi.

Din partea diecezei noastre a fost exmisă încă din mijlocul sinodului eparhial o deputațiune constătoare din dnii Andreiu Ghidiu, Coriolan Brediceanu și Dr. G. Dobrin.

După privegherea prescrisă s'a început Duminecă în 30 Aprilie însuș actul sfințirii bisericii, după prescripțiile tipicului bisericii noastre, celebrată de către I. P. S. Sa Domnul arhiepiscop și metropolit Ioan Meșian, asistat de P. S. Sa Domnul Episcop al Aradului I. I. Papp, arhim. Dr. Il. Pușcariu, A. Hamsea și V. Mangra, de protosincelul Dr. E. Roșca, ieromonahul Dr. M. E. Cristea, 3 diaconi și 14 protopresbiteri.

În fața ușilor catedralei s'a săvârșit apoi serviciul divin, după care s'au uns cu s. mir păreții bisericii pe din afară, mai apoi pe din lăuntru și s'au așezat sfintelele moaște în prestol. După ce a fost uns și altarul și iconostasul cu mir și stropit cu apă sfințită I. P. S. Sa Dl metropolit a rostit o frumoasă cuvântare, în decursul căreia a pomenit pe toți acei binefăcători vii și morți, cari cu sume însemnate au contribuit pentru zidirea bisericii.

La oarele 10 s'a început liturgia, celebrată de I. P. S. Sa metropolit I. Meșianu și P. S. Sa I. I. Papp cu aceeaș asistență. Responzorile le-a dat corul mixt, care a constat din 140 persoane.

Biserica au fost tixită de public ales, fiind reprezentate toate stările sociale. Din partea armatei a luat parte locotenentul-mareșal-campestru Laube însoțit de trei generali și o mulțime de oficeri superiori. Tot așa au fost reprezentate și confesiunile celelalte streine din oraș.

La oarele 2 au avut loc la două banchete, unul la „Gesellschaftsbaus“ de 250 persoane, iar altul la „Hermannsgarten“ cu 300 persoane.

Primul toast la șinut P. P. S. Sa D-l Metropolit pentru Maiestatea Sa; al doilea Domnul Coriolan Brediceanu din Logoj, pentru I. P. S. Sa. Au urmat apoi și alte toasturi oficiale.

Sara s'a aranjat I. P. S. Sale conduct cu torțe, la care a luat parte o mulțime însemnată de oameni. Din mijlocul acestora a vorbit d-l notar public din Abrud Mihaiu Cirlea, căruia i-a răspuns I. P. S. Sa.

Cu aceasta s'a terminat sărbările.

Mai amintim, că din acest incident I. P. S. Sa a primit o mulțime de telegrame și scrisori de felicitare dela credincioșii săi; între ele se află una remarcabilă a d-lui Dr. Alex. de Mocsonyi.

Poezia bisericească

în literatura bizantină dela Iustinian până la căderea imperiului bizantin (527—1453)

Poezia bisericească, ca toate celelalte soiuri de literatură mai târzie greacă-bizantină, a stat la început sub puternică impresie a formelor vechi grecești. Cele mai multe încercări poetice ale Grecilor creștini, atât din punct de vedere al limbii cât și al metricei și formei, sunt făcute după modelul celor vechi. Acestui soi aparține imnul, scris în monometri și dimetri iambici, pe nedrept atribuit lui Clement din Alexandria († 215), ce se află în manuscrisurile lucrării acestuia intitulată *Παυσαγωγός*. A doua poezie de felul acesta este renumita cântare a fecioarelor dela finea operatului „Ospățul” de sfântul Metodie († 311). Lucrarea este o imitația simposiilor platonice, făcută în proză și cuprinde preamărirea castității rostită de gura a zece fecioare; la sfârșit urmează o cântare: o fecioară cântă, iar celelalte, cari stau la dreapta și la stânga, răspund după fiecare strofă cu un refren (*ἑπορεύουσι*). Motivul este influențat de *Παρθένια* lui Alkman și Pindar, forma însă oferă multe particularități. Versurile sunt iambice, în întreaga poezie însă sunt o mulțime de greșeli contra legilor *cvantității* (principiul versificării vechi, în care silabele compun picioarele lungi și scurte ale versurilor). Antipatia față de poezia veche păgână, apoi conștiința că principiul indigen față de principiul vechiu al cantității în poezie pentru creștinii de limbi străine este un principiu poetic mai puternic, sunt cauza, că principiul din urmă a fost puțin apreciat și desconsiderat. Cu mult mai fidel a rămas principiul vechiu Grigorie din Nazianz († 389), care în numeroasele sale poezii — afară de două — folosește numai măsuri vechi de versuri, ca hexametri, septenari troheici, trimetri iambici, etc. Dintre Grecii creștini, cari au scris după principiul vechiu al poeticeii, el ocupă locul prim. În timpul din urmă a fost admirat și comentat de mulți. Cu toate acestea poeziile lui n'au putut intra în praxa bisericească. Creștinii înțelegeau cuvintele înflăcărâte și pătrunzătoare ale lui Grigorie, când le vorbea de pe amvon; dar nici când n'a primit biserica vr'una dintre poeziile lui artistice în cultul său public. Formele rigide ale metricei învechite n'au lăsat ca lucrările lui poetice să fie pătrunse de flacăra plămuirilor lui. Un adevărat entusiasm, care să isbucnească cu putere din intern, pe care-l aflăm la unii innografi. în zadar l-am căutat la Grigorie; poezia sa e măreață și artistică, dar nu-l poate răpi pe om; nici odată n'a putut grai dela inimă la inimă ca bună oară incomparabila cântare

(condac) a lui Roman Melodul dela Nașterea Domnului.

Și mai mult decât Grigorie a considerat formele vechi ale poeziei contimporanul său Apolinarie cel tinăr († 390), la care alipirea de formele vechi a fost așa zicând moștenită dela tatăl său. Tatăl lui Apolinarie a scris tragedii imitând pe Euripides, comedii după Menander, ode după Pindar, anticități iudaice după Homer. Dela Apolinarie cel tinăr avem o parafrasă a psalmilor în hexametri. Prin aceasta însă psalmii au pierdut din simplitatea și timbrul lor particular: au devenit prea homerici. Acest fel de jucării filologice n'au putut deveni populare. Istoricul Socrate zice, că lucrările ambilor Apolinarie deja pe timpul său erau așa de necunoscute ca și când n'ar fi existat. Și mai puțină influență au avut psalmii prelucrați de *Ammianos* după modelul lui Apolinarie. Foarte bine lucrate au fost și poeziile renumite ale lui *Synesios* (370—413), în cari însă el se arată mai mult ca filozof decât ca poet; expunerile sale metafizice (neoplatonice) sunt o lectură potrivită pentru studiere din partea învățaților, nu însă pentru a fi cântate de miile de creștini. Nici *Nonnos* (pe la începutul veacului V), a cărui metrică în poezia profană a deschis o cale nouă în unele privințe și care a avut mulți imitatori (ca Tryphiodoros, Kolluthos, Musaeos), n'a putut avea nici o influență cu parafraza metrică a Evangheliei lui Ioan. Și Nonnos nu este cel din urmă grec, care a turnat ideile creștine în formele metricei antice. Imitarea metricei antice n'a încetat nici după ce a intrat în viață poezia ritmică și versurile politice. Dovadă sunt poeziile seci ale sf. *Sofronie*, cele trei canoane iambicești ale lui *Ioan Damaschin*, și numeroasele poezii anacreontice și în alte măsuri ale lui *Ignatie Diaconul*, *Leon Înțeleptul*, *Prodromos*, ș. a. Dar numai puține dintre aceste poezii artistice merită numele de poezii. Glasurile și sunetele, cari nu aflau răsunet în limba vie, nu puteau pătrunde la inima poporului. Primejdia, ce avea să urmeze de aci, nu era neînsemnată. Dacă nu se află și nu se împământenează o *altă formă artistică* la timpul convenit, poporului grec nu-i era dată posibilitatea de a avea o poezie adevărat religioasă. Numai acestei forme noi de poezie e a se mulțumi nașterea unui soi de literatură, care din punct de vedere al c-ă prinsului poetic, al varietății și al profundității poate sta alături de vechea poezie. Această *formă nouă de poezie*, care ca printr'o lovitură magică a renviat puterea poetică a Elinilor dând iarăș glas limbii, ce era să amuțească, este *poezia ritmică*.

(Va urma)

Varietăți

Expozițiunea generală română din 1906.

— **Aviz.** Pentru orientarea Onor. Public român din Regatul ungar, îmi iau voia a aduce la cunoștință, că obiectele ce le-am primit până acum în scopul de a le expune în Pavilionul etnografic al Românilor din Ungaria, au fost expediate la București și se vor așeza în Pavilion până la ziua inaugurării. Acei expozanți de aici din țară, cari ar dori să mai trimită obiecte pentru expozițiunea noastră, sunt rugați a le adresa *direct la „Comisariatul Expozițiunii Generale în București, Gara Filaret“* cu asemnarea: „Pentru Pavilionul etnografic al Românilor din Regatul ungar“. Coletele ce se vor expeda sub această adresă, vor fi scutite de vamă. Cheltuelile de transport privesc pe trimitători. Expedițiuni nefrancate se vor refuza. Deoarece o mare parte a Paviloanelor se va termina și deschide abia în luna Iunie st. v. se recomandă Publicului român din țară, care dorește a vizita Expozițiunea, să amâne plecarea la București până la un termen mai îndepărtat, și anume, cu considerare la căldura mare ce domnește în România în lunile de vară, până la August sau Septembrie a. c., când vor fi terminate toate stabilimentele Expozițiunii, se vor aranja cele mai splendide spectacole și se va aduna lumea mai aleasă. Vizitatorii Expozițiunii cari vor pleca din Ungaria la București, vor beneficia pe Căile ferate române de o reducere de 30—50%. Îndată ce vor fi terminate pertractările ce decurg de prezent între Comisariatul general al Expozițiunii și între Direcțiunea Căilor ferate și al căror rezultat îl vom aduce la cunoștință publică în organele presei noastre — se vor libera din parte-îmi *Certificate de călătorie*, în virtutea cărora vizitatorii Expozițiunii vor beneficia de reducerea ce o va admite Direcțiunea Căilor ferate. Prenotări pentru aceste Certificate se vor adresa la Ad. ministratia „Revistei Economice“ în Sibiu. Taxa de prenotare este 20 fileri (în mărci postale) de persoană. Certificatele se vor trimite franco la adresele prenotate. *Trecerea frontierei* române și reîntoarcerea în Ungaria se va putea face în timpul dela 1/14 Maiu până la 1/14 Noembrie a. c. *fără pașaport*. Autoritățile ungare însă pretind *dela supușii ungari* la ieșirea acestora din țară un *certificat de trecere*. Asemenea certificat liberează vicecomiții tuturor comitatelor dela frontieră. Locurile competente au intervenit în scopul de a delătura și această piedecă și de a exoperă și trecerea liberă a vizitatorilor Expozițiunii. În caz dacă această intervențiune va avea rezultatul dorit, nu voi întârzi a-l aduce la cunoștința publicului nostru. Atât în vederea terminării mai târzie a instalațiunilor Expozițiunii, precum și cu considerare la împlinirile ce se vor face mai încolo cu privire la reducerea prețului билетelor de călătorie și la trecerea frontierei fără pașaport, recomand publicului nostru din nou, să amâne vizitarea Expozițiunii pentru un timp mai îndepărtat,

— Intrucât va fi posibil pentru lunile August și Septembrie a. c. Delegatul Comisariatului General *Dr. C. Diaconovich*.

Dectorul Alex. M. Pop, specializat în morburile interne, medic balnear, și-a reinceput praxa medicală în Băile Erculane cu 1 Maiu a. c.

23 Acții de ale Sebeșenei se află de vânzare la dl *Filip Bria* în Caransobes.

Himen. D-l Ioan Cimponeriu, pretor în Recița-Montană, s'a fidanțat cu Dșoara Elena fca D-lui George Nicolaevici, din Recița-Română.

Publicațiune.

În 26 Martie 1906 în adunarea generală a Societății comerciale pe acții „*Gerboviceana*“ sa hotărât lichidarea societății.

Deci Direcțiunea face aceasta hotărâre cunoscută creditorilor ei ca să-și însinue pretenziunile lor tot sub firma „*Gerboviceana*“ societate comercială pe acțiuni ori la Axentie Goga, conducător (lichidator până în timp pe 6 luni.

Tot odată se aduce la cunoștința publicului, că marfa aflătoare în prăvălia societății se va vinde din mână liberă în detal sau toată averea la una sau la mai multe persoane, și se vor lăsa % din prețul mărfii, deci cari voesc a cumpăra toată averea să se adreseze Direcțiunii și lichidatorilor până la 6-lea Mai 1906 ultimul termen de înțelegere. Și din 6-lea Mai 1906 dacă nu să află nime să i-se vândă toată averea, se va începe licitație publică.

Cumpărătorii, cari dispun de avere, cu care ar putea garanta pe suma cumpărării, pot căpăta termene de plată, în conțelegere cu Direcțiunea și lichidatorii.

[30] 3—3

„*Gerboviceana*“
societ. com. pe acții în Gerboviș.

Licitațiune minuendă

Pentru zidirea bisericii din comuna **Zlagna**, protopresbiteratul Caransebeșului să escrie licitațiune minuendă cu termen până la 12/25 Mai 1906 în care zi se va ține însași licitațiunea la 10 oare a. m.

Prețul de esclamate 18232 cor. 64 fileri.

Doritorii de a întreprinde aceasta lucrare vor avea să vină în fața locului și înainte de licitațiune se depună vadiul de 10% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Actele de edificare și condițiunile să pot afla ori și când la oficiul parohial din Zlagna.

Zlagna în 27 April 1906.

2—3 [32]

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopresbiterul tractual.

Concurse

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan Nr. 3212 Șc. ex. 1905, să escrie concurs pentru ocuparea definitivă a postului de *învățător* la școala

noastră confesională gr. or. română din **Recița-Montană**, cu termen de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, cu următoarele

Emolumente:

1. Salar în bani gata 800 cor.
2. Relut pentru cvartir 240 cor.
3. Relut pentru lemnele învățătorului 100 cor.
4. Relut pentru lemnele școlii 72 cor.
5. Scripturistică 20 cor.
6. Pentru adunarea învățătorilor 30 cor.
7. Pentru curățirea școlii 60 cor.
8. Pentru purtarea agendelor în și afară de comitetul și sinodul parohial, precum și pentru facerea socoților 40 cor.
9. Dela înmormântări și parastase câte 2 cor.

Doritorii de a ocupa acest post au ași trimite recursul lor comitetului parohial din Recița-Montană prin Prea On. Domn Maxim Popoviciu, protopresbiter în Bogșa Montană, având a se prezenta în vîră Duminică, sau sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nici decum în ziua de alegere.

Pentru prestațiunile făcute în alte comune, comuna noastră bisericească nu ia nici un deobligament.

Învățătorul ales este deobligat a purta cantoralul în și afară de biserică.

Recița-Montană, din ședința comitetului parohial ținută în 15/28 Aprilie 1906.

3—3 [31] **Ioan Popoviciu** preot.

În conțelegere cu mine: **Maxim Popoviciu** protopres.

Pentru întregirea definitivă a postului de *învățător* dela școala confesională gr. or. română din comuna **Folea**, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele sunt:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru conferințele învățătoresți și adunarea generală 20 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Lemne pentru învățător 4 metri, 24 cor.
5. Dela înmormântări unde va participa 1 cor.
6. Cortel liber cu grădină de 1/2 juger.
7. Trăsuri gratuite respective spese de călătorie, când învățătorul călătorește în afaceri oficiale.

Pentru servitiile învățătoresți prestate ori unde înainte de alegere și întărire, comuna nu acordă nici un emolument.

Învățătorul ales e îndatorat să compună socoțile bisericeii, fundațiunii școlare, ale cultului și ale zidirei școlii, precum și a purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca suplicele de concurs adresate comitetului parohial, să le subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiterial în Buzias și a se prezenta în sânta biserică spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, dar nici decum în ziua de alegere.

Folea, din ședința comitetului parohial ținută în 14 Februarie 1906.

[33] 2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **Ioan Pepa**, protopresb.

„SALVATORIA” ÎNTREPRINDERE DE CREDIT VERȘET (VERSECZ) Str. Petőfi 69.

Împrumuturi-Hipotecare
pe pământuri și edificii:

3¹/₂ 5³/₄ 0

Pe lângă intabulare cu durată de 10—70 ani. Banca n'are dreptul a abzice împrumutul datorasul însă ori și când poate replăti restul.

Credit-Personal

pentru funcționari, comercianți și industriași.

6—7 0

Pe lângă prenotare pe salar, giranți ori depozit de hărți de valoare. Pe restimp de 2—20 ani.

Convertire favorabilă al împrumuturilor vechi și scumpe. — Legături avantajoase cu prunedle bănci din țeară (între altele și cu institute renumite din Sibiu) și externitate. — Proșpecte și informațiuni pe lângă marcă pentru răspuns. — Representanți reali primim în toate comunele. 13—26 [56]